

РЕШЕНИЕ

№ 1958

гр. София, 27.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 59 състав,
в публично заседание на 09.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Зорница Дойчинова

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **785** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. чл. 8, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /Наредбата/.

Образувано е по подадена жалба от Д. Б. З.-Н., с ЕГН [ЕГН] от [населено място], чрез пълномощника си адв. Н. срещу Заповед № РОБ22-РД09-385/19.12.2022 г. на кмета на район О., Столична община /СО/, с която е отказано изплащането на средства за компенсиране на допустимите разходи, пряко свързани с отглеждането и обучението на детето Б. Н. Н., с ЕГН [ЕГН], извършени от жалбоподателя, за периода от 15.09.2022 г. до 31.10.2022 г.

В жалбата са изложени подробни съображения за основателността ѝ и за незаконосъобразност на оспорената заповед. Посочва, че ответникът е отказал изплащането на средства, тъй като детето е класирано в ДГ № 100, възрастова група 2016 г., но поради нередовност на документите, е отказано записването му в ДГ. Счита, че от заповедта не става ясно каква е нередовността на документите, въз основа на които е отказано записването на детето, като не е ясно отказът дали е правомерен или не. Това води до нарушение на чл. 35 от АПК. До началото на учебната година – 15.09.2022 г., детето не е било прието в държавна или общинска

институция, прието е една на 16.09.2022 г. За да бъде осигурено посещение на първия учебен ден, предвид задължителността на предучилищното образование, родителите на детето са го записали в частно детско заведение, където учебната година започва на 01.09.2022 г. Детето е класирано на 16.09.2022 г., а записването било от 19.09.2022 г. до 23.09.2022 г., което означава, че детето трябва да бъде отписано от частната градина, където е адаптирано и е посещавало в рамките на почти цял месец. Спирането на детето от това учебно заведение и записването му в ново, би довело до допълнителен стрес при детето. Безспорно е, че детето не е било прието в държавна или общинска детска градина до началото на учебната година, тъй като датата на приемане на детето – 16.09.2022 г. е след началото на учебната година. Образованието е национален приоритет, а оспорената заповед противоречи на този приоритет. С оспорената заповед на практика се санкционират действията на родителите, направили всичко възможно да изпълнят законовите изискванията и да осигурят задължителното предучилищно образование на детето си. Моли за отмяна на заповедта. Претендира разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателят се представлява от адв. Н.. Моли съдът да уважи жалбата и отмени обжалваната заповед, като върне преписката на административния орган със задължителни указания. Претендира разноски, за които представя списък

Ответният орган – кмет на район О., СО, чрез процесуалния представител юрк. П., взема становище за неоснователност на жалбата.

В съдебно заседание, представляван от юрк. П., моли жалбата да бъде отхвърлена. Навежда доводи, че оспорената заповед е валиден и законосъобразен административен акт, издаден от компетентен орган в рамките на неговите правомощия, при спазване на материалния закон. Не са налице основанията на чл. 146 от АПК, тъй като жалбоподателят не може да изисква плащане на средства, не са налице условията на наредбата, тъй като детето на жалбоподателя е прието в общинска детска градина и това изключва изплащане на компенсация. Моли да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение.

В представени писмени бележки доразвива съображенията си за неоснователност на жалбата.

СГП не изпраща представител и не взема становище по жалбата.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателката Д. Б. З.-Н. е майка и законен представител на малолетното дете Б. Н. Н., роден 2016 г.

На 31.08.2022 г., жалбоподателката е сключила договор за грижа, обучение и възпитание на малолетното дете за 12 месечен период, считано от 01.09.2022 г. до 31.08.2023 г. с Частна детска градина „Доверие“. С договора е определена дължимата такса за частната детска градина.

За учебната 2022/2023 г. е направила множество опити за записване на детето в детска градина, като едва в класирането на 16.09.2022 г., Б. Н. Н. е класиран в ДГ № 100 А.. П. Н. Р. – сграда [улица], възрастова група 2016 г. На 23.09.2022 г. е отказано записването на детето, поради нередовни документи.

За класирането Н. е уведомена по електронна поща, на 16.09.2022 г., в 18.53 ч., а срокът за записване е от 19.09.2022 г. до 23.09.2022 г.

Производството пред кмета на СО, район О. е започнало на 04.11.2022 г., когато от жалбоподателката е подадено заявление с вх. № РОБ22-ГР94-1338/04.11.2022 г. с искане за изплащане на компенсации за извършваните разходи за обучението и отглеждането на детето ѝ за учебната 2022/2023 г.

С искане вх. № РОБ22-ГР94-1338-1/04.11.2022 г., Д. З. – Н. е поискала изплащане на компенсация за извършените от нея разходи за заплащане на такси за обучение по договори за обучение, сключени с ЧДГ за периода 01.10.2022 г. – 31.10.2022 г. Към заявлението са приложени Договор за обучение с ЧДГ от 31.08.2022 г., платежно нареждане за заплащане на месечна такса за обучението в ЧДГ и фактура, Декларация от родителите за изпълнение на изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 6 от Наредбата, документ за НОИ и служебна бележка от детското заведение за присъствие на детето. Със заповед № РОБ22-РД09-222/21.10.2022 г., издадена от кмета на СО, район О., е назначена комисия, която да създаде необходимата организация по изпълнение на задълженията, възложени на общините с Наредбата, приета с ПМС № 76/05.03.2021 г. На 14.11.2022 г. е проведено заседание на Комисията, назначена със заповед № РОБ22-РД09-222/21.10.2022 г. на кмета на СО, район О., обективизирано в Протокол № 10. На заседанието в т. 10 е разгледано заявление с вх. № РОБ22-ГР94-1338/04.11.2022 г., като е прието, че не са налице основанията за плащане на компенсации, съгласно изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 2 от Наредбата, тъй като след извършена проверка в информационната система за обслужване на детските градини е установено, че детето е класирано на 16.09.2022 г. в ДГ № 100 А. П. Н. Р. – сграда [улица], възрастова група 2016 г. за учебната 2022/2023, но е отказано записване поради нередовни документи на 23.09.2022 г. Прието е, че родителят не подлежи на компенсация. В заключение, Комисията е взела решение, че Д. Б. З. – Н. не подлежи на компенсация за периода 15.09.2022 г. – 31.10.2022 г. за учебната 2022/2023 г.

На 19.12.2022 г. е издадена заповед № РОБ22-РД09-385/19.12.2022 г., от кмета на СО, район О., с която на осн. чл. 8, ал. 4, във вр. с чл. 10, ал. 2 от Наредбата и Протокол № 10, т. 1, подточка 10 от 14.11.2022 г., с която е отказано изплащането на средства за компенсиране на допустимите разходи, пряко свързани с отглеждането и обучението на детето Б. Н. Н., с ЕГН [ЕГН], извършени от жалбоподателя, за периода от 15.09.2022 г. до 31.10.2022 г.

В мотивите на заповедта е посочено, че не са налице основанията за плащане на компенсации, съгласно изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 2 от Наредбата, тъй като след извършена проверка в информационната система за обслужване на детските градини е установено, че детето е класирано на 16.09.2022 г. в ДГ № 100 А. П. Н. Р. – сграда [улица], възрастова група 2016 г. за учебната 2022/2023, но е отказано записване поради нередовни документи на 23.09.2022 г., поради което не подлежи на компенсация за периода 15.09.2022 г. – 31.10.2022 г. за учебната 2022/2023 г., тъй като не са спазени условията на чл. 3 от Наредбата.

В преписката няма данни кога е съобщена заповедта на жалбоподателя, но в становище от ответника е посочено, че е връчена на жалбоподателя на 04.01.2023 г.

Жалбата е подадена на 18.01.2023 г.

Служебно е приложена по делото от съда заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО, с т.2 от която е възложено на кметовете на райони в СО да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи за

съответния период или за мотивиран отказ за изплащането на компенсация за недопустимите разходи или за прекратяване на изплащане на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата.

При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССГ, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, достигна до следните правни изводи:

Предмет на оспорване е заповед № РОБ22-РД09-385/19.12.2022 г. на кмета на СО, район О., с която на основание чл. 8, ал. 4, във вр. с чл. 10, ал. 2 от Наредбата и Протокол № 10, т. 1, подточка 10 от 14.11.2022 г., е отказано на Д. Б. З.-Н. изплащането на средства за компенсиране на допустимите разходи, пряко свързани с отглеждането и обучението на детето Б. Н. Н., с ЕГН [ЕГН], извършени от жалбоподателя, за периода от 15.09.2022 г. до 31.10.2022 г.

Жалбата е подадена от лице, имащо правен интерес от оспорване на акта, тъй като жалбоподателят е адресат на процесната заповед, поради което с акта са засегнати неговите права и законни интереси. Подадена е в срока за обжалване на индивидуалните административни актове и е насочена срещу годен за оспорване административен акт, поради което следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания, визирани в чл. 146 от АПК. При преценката си, съдът изхожда от правните и фактическите основания, посочени в оспорвания индивидуален административен акт, представената административна преписка и събраните по делото доказателства. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия, нито от неговото искане. Съдът следва да отмени или обяви за нищожен акта и ако констатира порок, който оспорващият не е посочил.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореният административен акт, макар и в предписаната от закона писмена форма и съдържание за издаване на административен акт - чл. 59, ал. 2 и ал. 3 от АПК, е издаден от некомпетентен административен орган.

В оспорената Заповед № РОБ22-РД09-385/19.12.2022 г. на кмета на район О., СО, като правно основание за издаването ѝ са посочени разпоредите на чл. 8, ал. 4 и чл. 10, ал. 2 от Наредбата, а в мотивите е посочена разпоредбата на чл. 3, ал. 1, т. 2 от Наредбата. Посочено е и, че не са налице основанията за плащане на компенсация, съгласно изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 1 от Наредбата, тъй като след извършена проверка в информационната система за обслужване на детските градини е установено, че детето е класирано на 16.09.2022 г. в ДГ № 100 А. П. Н. Р. – сграда [улица], възрастова група 2016 г. за учебната 2022/2023, но е отказано записване поради нередовни документи на 23.09.2022 г., поради което не подлежи на компенсация за периода 15.09.2022 г. – 31.10.2022 г. за учебната 2022/2023 г., тъй като не са спазени условията на чл. 3 от Наредбата. Следователно, за да откаже компенсиране на разходите направени от родителите, органът е приел, че не са налице основанията за плащане на

компенсации.

Съобразно разпоредбата на чл. 283, ал. 1, т. 11 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), средствата за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие включват компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на деца, които не са приети поради липса на места за предучилищно образование в държавни и общински детски градини и училища. В текста на нормата на чл. 283, ал. 1, т. 12 от ЗПУО е посочено, че държавата предоставя средства за родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато: 1. детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и 2. не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Съгласно чл. 283, ал. 15 от ЗПУО условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал. 12 се определят с наредба на Министерския съвет.

В чл. 3, ал. 1 от Наредбата, приета с постановление № 76/05.03.2021 г. на МС, са посочени условията, които следва едновременно да са изпълнени, за да имат право родителите да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им, а именно: 1. детето е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл. 59, ал. 1 от ЗПУО, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година; 2. детето да не е записано в целодневна, полудневна или почасова организация на предучилищното образование в нито една държавна или общинска детска градина или училище; 3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго равностойно място за предучилищно образование на детето в общинска детска градина или училище за съответната учебна година поради липса на свободни места във всички детски градини и училища в прилежащия район; 4. за съответната учебна година детето е записано в самостоятелна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище или в самостоятелна, целодневна, полудневна или почасова организация в частна детска градина или училище; 5. ако детето е в задължителна предучилищна възраст и е записано за задължително предучилищно образование в частна детска градина или в частно училище – частната институция да не е включена в системата на държавно финансиране; 6. родителите да не получават подпомагане от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, по реда на тази наредба.

Съобразно цитираната като правно основание норма на чл. 8, ал. 4 от Наредбата, когато не са налице условията по чл. 3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на АПК. В другата посочена разпоредба на чл. 10, ал. 2 от Наредбата, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи.

От анализа на цитираните разпоредби на чл. 8 и чл. 10 от Наредбата се установява, че са налице два етапа по предоставяне на средствата. На първо място се преценява дали са налице условията на чл. 3 от Наредбата за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година, като ако не са налице условията за това, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите. Ако пък са налице условията за компенсиране на разходите за съответната учебна година, се пристъпва към втория етап, а именно извършва се преценка дали са налице изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 2, 4 и 6 от Наредбата, извършва се проверка на подадените документи, съгласно изискванията на чл. 4-8 от Наредбата и на допустимостта на разходите. Едва тогава кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед, определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи. Така, както е разписана разпоредбата на чл. 8 от Наредбата, тълкувана съвкупно с разпоредбата на чл. 10, означава, че първият етап от проверката е в правомощията само и единствено на кмета на СО, но не и на упълномощено от него лице. Следователно преценката дали са налице условия за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година и издаването на отказ за това, е в правомощията само на кмета на общината, а ако са налице условията за компенсация на разходите, преценката дали те са допустими, е в правомощията на кмета на общината или упълномощено от него лице.

От данните по делото безспорно се установява, че в процесния случай е прието от административния орган, че не са налице основанията за плащане на компенсации, поради което и издал отказ за компенсиране на разходите направени от родителите.

В процесния случай, заповедта е издадена от упълномощено от кмета на СО лице – кмета на СО, район О., съобразно Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО. По аргумент от нормата на чл. 8, ал. 4 от Наредбата, отказът за компенсиране на разходите обаче е в правомощията на кмета на общината, като не е предвидена възможност за делегиране на правомощието. Видно от съдържанието Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО, в т. 2 е разписано, че се възлага на кметовете на райони в СО да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или за мотивиран отказ за изплащането на компенсация за недопустимите разходи или за прекратяване на изплащане на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата. Производството по компенсиране на разходите е двустепенно, като първият етап е по вземане на решение за наличие на условията за компенсиране на разходи. Вторият етап е етапът по определяне на размера на компенсациите за допустимите разходи за съответния период. Доколкото в настоящия случай е извършена преценка на първо място дали са налице условията за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година, която преценка предхожда преценката за допустимост на разходите и определяне на техния размер, обосновано следва да се приеме, че кметът на СО, район О. не притежава компетентност да извърши преценка дали са налице условията за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна година, тъй като нормативната уредба не предоставя възможност за делегиране на тези функции от кмета на СО. Поради тази причина и такива не са делегирани със Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО. Административният орган е следвало да препрати преписката на компетентния орган за произнасяне и едва ако са налице условията за получаване на компенсиране на разходите за съответната учебна

година по подаденото от г-жа Д. З. - Н. заявление, е трябвало да прецени дали се иска компенсиране на допустими разходи.

От изложеното може да се направи обоснован извод, че за правомощието по чл. 8, ал. 4 от Наредбата не е предвидена законова делегация. Поради това и Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021 г. на кмета на СО е за делегиране на правомощията по чл. 10, ал. 2 от Наредбата /В този смисъл решение № 9378/25.10.2022 г. по адм.дело № 4064/2022 г. на ВАС, Пето отделение/.

Като е издал заповед по чл. 8, ал. 4 от Наредбата, кметът на СО, район О. е излязъл извън своята материална компетентност и е постановил нищожен административен акт, който не е породил предвидените в закона правни последици и съдът следва да прогласи нищожността му. Нищожността е форма на незаконосъобразност на административния акт. Един административен акт се преценява, дали е нищожен или незаконосъобразен, с оглед на степента на допуснатия порок, като съответно се обявява за нищожен или се отменя като незаконосъобразен. Основанията за нищожност са тези водещи до незаконосъобразност на административния акт и посочени в чл. 146 от АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени, до такава степен, че водят до невъзможност и недопустимост, актът да остане в правната действителност. Заповедта е нищожна и по смисъла на чл. 177, ал. 2 от АПК. Нищожен е този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен и за да не създава правна привидност, че съществува, а при констатиране на някое от основанията за нищожност, съдът следва да го отстрани от правния мир чрез обявяване на неговата нищожност.

По изложените съображения настоящият съдебен състав приема, че всички изложени мотиви сочат на основания за нищожност на оспорения административен акт, поради допуснати съществени пороци при издаването му. Поради това, заповедта следва да бъде обявена за нищожна.

По разноските.

На жалбоподателят се дължат разноски, предвид изхода на делото. От адв. Н. са поискани разноски по делото, от които адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв. и държавна такса в размер на 10 лева. По делото е представен договор за правна защита и съдействие, с договорено възнаграждение с основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата. Съобразно относимата норма на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лв. Поради което на жалбоподателя се дължат разноски в размер общо на 1010 лв.

С оглед изхода на спора на ответника не се дължат разноски.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд - София-град, II отделение, 59 състав,

РЕШИ:

ОБЯВЯВА ЗА НИЩОЖНА заповед № РОБ22-РД09-385/19.12.2022 г. на кмета на

район О., Столична община, с която е отказано изплащането на средства за компенсиране на допустимите разходи, пряко свързани с отглеждането и обучението на детето Б. Н. Н., с ЕГН [ЕГН], извършени от жалбоподателя, за периода от 15.09.2022 г. до 31.10.2022 г.

ИЗПРАЩА делото като преписка на кмета на Столична община, за ново произнасяне по искането от Д. Б. З.-Н. с вх. № РОБ22-ГР94-1338-1/04.11.2022 г. за изплащане на компенсация за извършените от нея разходи за заплащане на такси за обучение по договори за обучение, сключени с ЧДГ за периода 01.10.2022 г. – 31.10.2022 г.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на Д. Б. З.-Н., ЕГН [ЕГН], сумата от 1010 лв., представляващи разноси по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 137 от АПК.

СЪДИЯ: